

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 13.12.2001
KOM(2001) 771 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS

joka perustuu rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 11 artiklaan

{SEK(2001)1999}

KOMISSION KERTOMUS

joka perustuu rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 11 artiklaan

JOHDANTO

1.1. Johdanto

1.1.1. Euron suojaaminen rahanväärennyksiltä

Rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston puitepäätöksen¹ (jäljempänä 'puitepäätös') 11 artiklan nojalla ja yhteisen ECOFIN- ja YOS-neuvoston 16. lokakuuta 2001² tekemien päätelmien perusteella komission on laadittava kirjallinen kertomus toimenpiteistä, jotka jäsenvaltiot ovat toteuttaneet puitepäätöksen noudattamiseksi.

Eurosetelit ja -metallirahat lasketaan liikkeeseen euron käyttöönotaneissa jäsenvaltioissa 1. tammikuuta 2002³. Euron maailmanlaajuisen merkityksen vuoksi se on erityisen altis rahanväärennyksille. On varmistettava, että euro suojataan asiaankuuluvalla tavalla kaikissa jäsenvaltioissa muun muassa tehokkailla rikosoikeudellisilla toimenpiteillä jo ennen rahan laskemista liikkeeseen, jotta voidaan puolustaa uuden valuutan uskottavuutta ja estää vakavat taloudelliset seuraukset. Komission 22. heinäkuuta 1998 antamassa tiedonannossa "Euron suojelu – väärentämisen torjunta", Euroopan parlamentin 17. marraskuuta 1998 antamassa päätöslauselmassa komission tiedonannosta ja Euroopan keskuspankin 7. heinäkuuta 1998 antamassa suosituksessa⁴ korostetaan euron yhdenmukaista rikosoikeudellista suojaa rahanväärennyksiä vastaan unionissa. Eurooppa-neuvoston kokouksessa todettiin myös, että "on päätettävä tehokkaista toimenpiteistä euron suojaamiseksi väärennyksiltä mahdollisimman pian vuonna 2001"⁵.

---

¹ EYVL L 140, 14.6.2000, s. 1.

² Yhteisessä ECOFIN- ja YOS-neuvostossa 16. lokakuuta 2001 todettiin, että "neuvostolle toimitetaan lähiaikoina selvitys 29. toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa" (Osa B: Periaatekeskustelu euron väärentämisen torjunnasta, N:o 3, dok. 12225/01).

³ Ks. neuvoston asetus (EY) N:o 974/98, annettu 3 päivänä toukokuuta 1998, euron käyttöönotosta, EYVL L 139, 11.5.1998, s. 2. Asetuksen 12 artiklassa veloitetaan jäsenvaltiot säätämään riittävät seuraamukset väärien euroseteleiden ja -metallirahojen valmistamisesta ja niiden väärentämisestä.

⁴ 1) Komission 22. heinäkuuta 1998 antama tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille sekä Euroopan keskuspankille – Euron suojelu – väärentämisen torjunta (KOM(98) 474 lopullinen);
2) Euroopan parlamentin 17. marraskuuta 1998 antama päätöslauselma komission neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan keskuspankille antamasta tiedonannosta "Euron suojelu, väärentämisen torjunta" (EYVL C 379, 7.12.1998, s. 39) ;

3) Euroopan keskuspankin suositus, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1998, toimenpiteistä eurosetelien ja -metallirahojen oikeudellisen aseman turvaamiseksi (EYVL C 11, 15.1.1999, s. 13).

⁵ Nizzassa 7.–9. joulukuuta 2000 pidetyssä kokouksessa, päätelmä N:o 34 SN 400/1/00.

Jotta eurolle turvataan rikosoikeudessa yhdenmukainen vahvistettu suoja koko unionissa, neuvosto hyväksyi puitepäätöksen 29. toukokuuta 2000.

Euron suojaaminen rikosoikeuden keinoin väärennyksiä vastaan muodostaa osan oikeudellisista, täytäntöönpano- ja teknisistä toimenpiteistä, jotka on esitelty komission tiedonannossa. Komission ehdotuksen perusteella neuvosto hyväksyi 28. kesäkuuta 2001 kaksi rinnakkaista asetusta euron suojaamisesta rahanväärennyksiä vastaan. Ensimmäisessä asetuksessa⁶ säädetään väärennöksiä ja väärentämistä koskevien tietojen keräämisestä, säilyttämisestä ja vaihtamisesta. Toisessa asetuksessa⁷ laajennetaan ensimmäisen asetuksen vaikutukset koskemaan jäsenvaltioita, jotka eivät ole siirtyneet euroon. Huhtikuussa 1999 neuvosto teki päätöksen⁸ Europolin toimeksiannon laajentamisesta rahan ja maksuvälineiden väärentämisen torjuntaan. Tätä päätöstä muutetaan Ruotsin aloitteen perusteella⁹. Ranskan aloitteen¹⁰ perusteella neuvoston odotetaan tekevän vielä vuonna 2001 päätöksen euron suojaamiseksi väärentämiseltä. Päätöksen tavoitteena on täydentää kahta rinnakkain sovellettavaa asetusta¹¹.

Ruotsi ehdotti 29. toukokuuta 2000 tehdyn puitepäätöksen muuttamista uudella säännöksellä (9a artikla) aikaisempien tuomioiden tunnustamisesta¹². Neuvosto hyväksynee ehdotuksen vuoden 2001 kuluessa.

1.1.2. *Arviointikertomuksen laatimisvelvollisuus*

Toukokuun 29. päivänä 2000 tehdyn puitepäätöksen 11 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava päätöksen noudattamisen edellyttämät toimenpiteet 29. toukokuuta 2001 mennessä, lukuun ottamatta 5 artiklan a kohtaa, jota oli noudatettava viimeistään 31. joulukuuta 2000. Samoihin päivämääriin mennessä jäsenvaltioiden oli toimitettava neuvoston pääsihteeristölle, komissiolle ja Euroopan keskuspankille kirjallisina säännökset, jotka ne ovat antaneet puitepäätöksen mukaisten velvoitteidensa saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöään. Neuvoston olisi pitänyt arvioida 30. kesäkuuta 2001 mennessä näihin tietoihin pohjautuvan selonteon ja komission kirjallisen kertomuksen perusteella, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarpeelliset toimenpiteet tämän puitepäätöksen noudattamiseksi.

Toukokuun 29. päivään 2001 mennessä kuitenkin vain kaksi jäsenvaltiota oli ilmoittanut toteuttamistaan puitepäätöksen noudattamisen edellyttämistä

---

⁶ Neuvoston asetus (EY) N:o 1338/2001, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä, EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6.

⁷ Neuvoston asetus (EY) N:o 1339/2001, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 1338/2001 vaikutusten laajentamisesta koskemaan niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole ottaneet euroa yhtenäisvaluutaksi, EYVL L 181, 4.7.2001, s. 11.

⁸ 1999/C/149/02 – EYVL C 149, 28.5.1999, s. 16.

⁹ 2001/C 225/04 – EYVL C 225, 10.8.2001.

¹⁰ Ranskan tasavallan aloite neuvoston päätöksen tekemiseksi euron suojaamiseksi väärentämiseltä (EYVL C 75, 7.3.2001, s. 1).

¹¹ Ks. myös komission tiedonanto Eurooppa-neuvostolle, luku 2.1.2 (KOM (2001) 561 lopullinen): toinen kertomus euroseteleiden ja -kolikoiden käyttöönottoon liittyvistä valmisteluista.

¹² Ruotsin kuningaskunnan aloite neuvoston puitepäätöksen tekemiseksi rahanväärennyksen estämiseksi annettavan suojan vahvistamisesta rikosoikeudellisten ja muiden seuraamusten avulla euron käyttöönoton yhteydessä 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2000/383/YOS muuttamisesta, EYVL C 225, 10.8.2001, s. 9.

toimenpiteistä. Kirjallisella kertomuksella ei näissä olosuhteissa olisi ollut paljoakaan merkitystä. Komissio on sen vuoksi katsonut aiheelliseksi lykätä kertomuksen laatimista, kunnes (lähes) kaikki säännökset oli saatu (taulukosta 1 ilmenee, koska jäsenvaltiot toimittivat säännöksensä).

Puitepäättöksen 11 artiklan mukaiset kertomukset ovat tärkein tiedonlähde. Tämän kertomuksen arvo riippuu suuresti komission saamien kansallisten tietojen laadusta ja täsmällisyydestä. Komissio otti myös tarvittaessa huomioon tiedot, jotka sisältyivät yleiskatsaukseen jäsenvaltioiden vastauksista kyselyyn, joka tehtiin Itävallan puheenjohtajakaudella rikosoikeudellisista toimenpiteistä euron väärentämisen estämiseksi¹³, ja EKP:n kertomuksen seteleiden oikeudellisesta suojasta Euroopan unionissa¹⁴.

1.2. Puitepäättöksen yhteydessä käytetty arviointimenetelmä ja -kriteerit

1.2.1. Puitepäättökset ex Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan b alakohta ja direktiivit ex EY:n perustamissopimuksen 249 artikla

Puitepäättös perustuu Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja erityisesti sen 31 artiklan e kohtaan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohtaan.

Sopimuksen 34 artiklan mukaan "puitepäättökset velvoittavat jäsenvaltioita saavutettavaan tulokseen nähden, mutta jättävät kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot".

On tärkeää korostaa, että kyseessä on ensimmäinen puitepäättöksen täytäntöönpanoa koskeva arviointi. Puitepäättösten täytäntöönpanon arvioinnille ei ole edeltäviä menetelmiä tai vakiomenetelmiä.

Tätä puitepäättöä voidaan parhaiten verrata direktiivin kaltaiseen säädökseen¹⁵. Molemmat säädökset velvoittavat jäsenvaltioita saavutettavaan tulokseen nähden, mutta ne jättävät kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot. Puitepäättöksiin ei kuitenkaan liity välitöntä oikeusvaikutusta. Moniin direktiiveihin sisältyy säännös, joka velvoittaa jäsenvaltioita toimittamaan direktiivin täytäntöönpanoa koskevat kertomukset, ja lisäksi komission velvollisuutena on laatia konsolidoitu kertomus¹⁶. Näiden kertomusten perusteella eri toimielimet, kuten neuvosto ja Euroopan parlamentti, voivat arvioida, missä määrin jäsenvaltiot ovat panneet täytäntöön direktiivin säännökset, seuratakseen yhteisön edun mukaisella alalla saavutettua edistystä. Erityisesti yhdenmukaistamista koskevien direktiivien suhteen komissio arvioi, missä määrin jäsenvaltiot ovat täyttäneet velvoitteensa. Arviointi saattaa johtaa komission päätökseen aloittaa rikkomisesta johtuvan menettelyn jäsenvaltiota vastaan, jos se ei ole riittävästi täyttänyt velvoitteitaan¹⁷.

---

¹³ Asiakirja 5429/1/99 JUSTPEN 3.

¹⁴ Euroopan keskuspankki: Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States, marraskuu 1999.

¹⁵ EY:n perustamissopimuksen 249 artikla.

¹⁶ Ks. esimerkiksi komission kertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille yhteisön jätelainsäädännön jätteistä annettu direktiivi 75/442/ETY, vaarallisista jätteistä annettu direktiivi 91/689/ETY, jäteöljyhuollosta annettu direktiivi 75/439/ETY ja puhdistamolietettä koskeva direktiivi 86/278/ETY täytäntöönpanosta ajalta (1995–1997) (KOM (1999) 752 lopullinen).

¹⁷ EY:n perustamissopimuksen 226 artikla.

Tämän puitepäätöksen perusteella jäsenvaltioiden on saatettava rahan väärentämistä koskevien rikosten määritelmät lähemmäksi toisiaan. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset yhdenmukaisen estävyyden saavuttamiseksi. Puitepäätöksessä veloitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet aineellisen rikosoikeuden kansallisten säännösten lähentämiseksi ja euron suojan yhdenmukaistamiseksi ja vahvistamiseksi koko unionissa päätöksen mukaisesti. Komissio ei voi saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi puitepäätöstä koskevan kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön soveltamiseen liittyvää asiaa.

1.2.2. Arviointikriteerit

Jotta voidaan arvioida puolueettomien kriteerien perusteella, onko jäsenvaltio pannut puitepäätöksen täysimääräisesti täytäntöön, on laadittava direktiivejä koskevat yleiset kriteerit, joita olisi sovellettava soveltuvin osin puitepäätöksiin:

1. saavutettavan tuloksen toteuttamisen muoto ja menetelmät on valittava tavalla, joka varmistaa, että direktiivi toimii tehokkaasti kun otetaan huomioon sen tavoitteet¹⁸;
2. kunkin jäsenvaltion velvollisuutena on panna direktiivit täytäntöön tavalla, joka täyttää selvyuden ja oikeusvarmuuden vaatimukset, ja saattaa direktiivin säännökset kansallisiksi säännöksiksi, joilla on sitova vaikutus¹⁹;
3. direktiivin saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ei välttämättä edellytä säädöksessä käytettävän täsmälleen samaa sanontaa; näin ollen yleinen oikeudellinen konteksti (kuten jo olemassa olevat soveltuvat toimenpiteet) saattavat riittää, jos direktiivin täydellinen soveltaminen varmistetaan riittävän selvästi ja täsmällisesti²⁰;
4. direktiivit on pantava täytäntöön niissä säädetyin määräajan kuluessa²¹.

Molemmat säädökset ovat sitovia "saavutettaviin tuloksiin nähden". Tämä voidaan määritellä oikeudellisena tai tosiasiallisena tilanteena, joka on sen edun mukainen, joka säädöksellä on tarkoitus varmistaa perustamissopimuksen mukaisesti²².

Puitepäätöksen yleisenä tavoitteena on saavuttaa ja varmistaa euron yhdenmukainen rikosoikeudellinen suoja Euroopan unionissa väärentämistä vastaan jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden avulla, kuten määrittelemällä rangaistava toiminta²³ ja langettamalla tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia

---

¹⁸ Ks. direktiivien täytäntöönpanoa koskeva oikeuskäytäntö: asia 48/75, *Royer*, Kok. 1976, s. 497, 518 kohta.

¹⁹ Ks. direktiivien täytäntöönpanoa koskeva oikeuskäytäntö: asia 239/85, *komissio v. Belgia*, Kok. 1986, s. 3645, 3659 kohta. Ks. myös asia 300/81, *komissio v. Italia*, Kok. 1983, s. 449, 456 kohta.

²⁰ Ks. direktiivien täytäntöönpanoa koskeva oikeuskäytäntö, esimerkiksi asia 29/84, *komissio v. Saksa*, Kok. 1985, s. 1661, 1673 kohta.

²¹ Ks. direktiivien täytäntöönpanoa koskeva aineellinen oikeuskäytäntö, esimerkiksi asia 52/75, *komissio v. Italia*, Kok. 1976, s. 277, 284 kohta. Ks. yleisesti komission vuosikertomukset yhteisön oikeuden soveltamisen valvonnasta, esimerkiksi KOM (2001) 309 lopullinen.

²² Ks. PJG Kapteyn ja P. Verloren van Themaat 'Introduction to the Law of the European Communities', kolmas painos, 1998, s. 328.

²³ Ks. 3 artiklan 1 kohta.

rangaistuksia²⁴. Jäsenvaltioiden olisi päätettävä yhteistyössä, mikä jäsenvaltio nostaa syytteen rikoksentehtijää vastaan keskittämällä syytetoimet yhteen jäsenvaltioon, jos se on suinkin mahdollista²⁵. Voidaan todeta, että puitepäätös kattaa erilaisia aiheita, jotka koskevat kansallista aineellista rikosoikeutta ja kansallista lainkäyttövaltaa.

Luvussa 2 esitetty yleisarvio siitä, missä määrin jäsenvaltiot ovat noudattaneet puitepäätöstä, perustuu mahdollisuuksien mukaan edellä mainittuihin kriteereihin, joissa otetaan huomioon eri aiheet, joita voidaan säännellä direktiivin kaltaisella säädöksellä.

1.2.3. Arvioinnin konteksti

Alustava huomio koskee oikeudellista kontekstia ja arviointikertomuksen seurantaan. Kuten edellä mainittiin, komissiolla on ensimmäiseen pilariin kuuluvissa asioissa mahdollisuus käynnistää jäsenvaltiota vastaan rikkomisesta johtuva menettely. Koska tätä mahdollisuutta ei ole Euroopan unionista tehdyn sopimuksen osalta, tämän kertomuksen luonne ja tarkoitus ovat tietenkin erilaiset kuin ensimmäisen pilarin direktiivin täytäntöönpanoa koskevat jäsenvaltioiden kertomukset. Koska komissio kuitenkin osallistuu täysin kolmannen pilarin asioihin²⁶, on tarkoituksenmukaista antaa sen arvioitavaksi täytäntöönpanotoimenpiteet, jotta neuvosto voi arvioida, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet noudattaakseen puitepäätöstä.

Toinen alustava huomio liittyy säänneltävän alan luonteeseen. Puitepäätös kattaa aineellisen rikosoikeuden ja siinä käsitellään paitsi rikosten määritelmiä myös rikosoikeuden yleiseen osaan kuuluvia kysymyksiä, kuten yksilön rikosoikeudellista vastuuta ja rangaistavan teon yritystä²⁷ samoin kuin oikeushenkilöiden rangaistusvastuuta²⁸. Vaikka useimmat järjestelmät näyttävät yhteneväsiltä, jäsenvaltioiden välillä on vielä eroja erityisesti oikeushenkilöiden rangaistusvastuussa²⁹. Kun arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toimenpiteitä noudattaakseen yleiseen rikosoikeuteen liittyviä seikkoja, on otettava huomioon tarvittaessa jäsenvaltioiden rikosoikeuden yleinen osa.

1.3. Kertomuksen tarkoitus

Kertomuksen tarkoituksena on ensinnäkin antaa neuvostolle mahdollisuus arvioida, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet noudattaakseen puitepäätöstä. Sen tulisi antaa myös muille toimielimille, erityisesti Euroopan parlamentille ja Euroopan keskuspankille, mahdollisuus arvioida euron rikosoikeudellista suojaa jäsenvaltioiden toteuttamien toimenpiteiden perusteella.

Ottaen huomioon edellä selostetut alustavat huomiot kertomuksessa keskitytään puitepäätöksen tärkeimpiin säännöksiin ja annetaan tietoja tähänastisesta edistymisestä. Vaikka komissio ei voi saattaa yhteisöjen tuomioistuimen

---

²⁴ Ks. 6 artikla.

²⁵ Ks. 7 artiklan 3 kohta.

²⁶ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 36 artiklan 2 kohta.

²⁷ 3 artiklan 2 kohta.

²⁸ Sopimuksen 8 artikla.

²⁹ Ks. esimerkiksi "The implementation of the Corpus Iuris in the Member States, Penal provisions for the protection of European Finances", I nide, prof. M. Delmas-Marty ja prof. J.A.E. Vervaele, Intersentia, Antwerpen.

käsiteltäväksi puitepäättöstä koskevan kansallisen täytäntöönpanolainsäädännön soveltamiseen liittyvää asiaa, jäsenvaltiot voivat saattaa oikeuden käsiteltäväksi asian epäillensä, että toinen on tulkinnut tai soveltanut puitepäättöstä puutteellisesti (ts. myös saattanut päätöksen puutteellisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä)³⁰. Tämän oikeuden käyttäminen edellyttää vahvaa tosiasiallista perustaa, jota tämän kertomuksen tarkoituksena on tukea.

2. KANSALLISET TOIMENPITEET PUITEPÄÄTÖKSEN NOUDATTAMISEKSI

2.1. Puitepäättöksen vaikutus

Puitepäättöksen tarkoituksena on täydentää väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1929 tehdyn yleissopimuksen³¹ (jäljempänä 'vuoden 1929 yleissopimus') määräyksiä ja helpottaa sen soveltamista jäsenvaltioissa puitepäättöksen säännösten³² mukaisesti. Yleissopimus olisi katsottava vähimmäisnormiksi euron suojaamiseksi rikosoikeudessa väärentämiseltä. Puitepäättöksen olisi vahvistettava tätä suojaa³³.

Puitepäättöksen perusteella jäsenvaltioiden olisi toteutettava kuusi toimenpideryhmää, joiden tarkoituksena on vahvistaa euron rikosoikeudellista suojaa.

Kaksi ensimmäistä toimenpideryhmää käsittelevät väärentämisen määritelmää. Kohta 3 koskee käytäntöjä, jotka katsotaan rangaistaviksi varsinaisen väärentämistoimen lisäksi. Kohdat 4 ja 5 käsittelevät varoittavien rangaistusten tarvetta ja rikoksia koskevaa lainkäyttövaltaa, kun taas kohdassa 6 käsitellään oikeushenkilöiden rangaistusvastuuta.

1. Vuoden 1929 yleissopimuksen 3 artiklan 1–3 kohdassa kuvataan yleisesti väärentämistä, kuten väärän rahan petollista tekemistä tai rahan muuntamista. Nämä ovat yleisiä rikoksia. Näiden rikosten lisäksi väärän rahan viennin ja kuljettamisen olisi oltava rikos kaikissa jäsenvaltioissa, kun näiden toimien tarkoituksena on rahan liikkeeseen laskeminen (3 artiklan 1 kohdan a–c alakohhta).
2. Jäsenvaltioiden on ryhdyttävä toimenpiteisiin varmistaakseen, että a) vuoden 1929 yleissopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa mainittujen toimien lisäksi rahan väärentämiseen tarkoitettujen välineiden petollinen hallussapito on rikos; b) vuoden 1929 yleissopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa³⁴ mainittujen välineiden lisäksi (välineet, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu rahan väärentämiseen) lainsäädännön olisi katettava kaikki välineet, jotka on erityisesti mukautettu rahan väärentämiseen, kuten tietokoneohjelmat; c) vuoden 1929

---

³⁰ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 35 artiklan 7 kohta.

³¹ Kansainliiton sopimussarja N:o 2623, s. 372, 1931.

³² Päätöksen 2 artiklan 1 kohta. Päätöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka eivät vielä ole liittyneet yleissopimukseen, sitoutuvat liittymään siihen.

³³ On huomattava, että puitepäättöksessä 'rahalla' tarkoitetaan paperirahaa (myös seteleitä) ja metallirahaa, joka on laskettu liikkeeseen laillisesti, mukaan lukien eurosetelit ja -metallirahat, jotka on laskettu liikkeeseen laillisesti asetuksen (EY) 974/98 mukaisesti (1 artikla). Näin päätökseen on sisällytetty vuoden 1929 yleissopimuksen periaate 'kotimaisen' ja 'ulkomaisen' rahan tasavertaisesta suojasta.

³⁴ Yleissopimuksen 3 artiklan 5 kohta, jossa käsitellään väärentämiseen mukautettuihin välineisiin liittyvää rikollista toimintaa.

yleissopimuksen 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuihin 'välineisiin' kuuluvat myös rahanväärennyksen estämiseksi tarkoitettut rahan komponentit (kuten hologrammit) (3 artiklan 1 kohdan d alakohta).

3. a) Kohdissa 1 ja 2 mainittujen toimien, jotka liittyvät rahan valmistamiseen toimivaltaisten viranomaisten rahan liikkeeseenlaskuoikeutta rikkoen, olisi oltava rikos kaikissa jäsenvaltioissa (4 artikla). b) Jäsenvaltioiden olisi myös ryhdyttävä toimenpiteisiin varmistaakseen, että kohdissa 1, 2 ja 3 a mainitut toimet ovat rangaistavia, jos ne liittyvät seteleihin ja metallirahoihin, joita ei ole vielä laskettu liikkeeseen, mutta jotka on tarkoitettu liikkeeseen laskettaviksi ja jotka ovat laillisena maksuvälineenä käytettävää rahaa (5 artiklan b kohta).
4. Jäsenvaltioiden olisi säädettävä kaikesta puitepäättökseen 3–5 artiklan kattamasta rikollisesta toiminnasta tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset rangaistukset, mukaan lukien vapausrangaistukset, jotka voivat johtaa rikoksen johdosta tapahtuvaan luovuttamiseen (6 artikla). Jäsenvaltioiden olisi voitava luovuttaa henkilö vähintään 3–5 artiklassa mainituissa tapauksissa vuodelta 1957 olevan rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti³⁵ ja säädettävä 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitusta väärentämisrikoksesta rangaistus, jonka enimmäispituus on vähintään 8 vuotta.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa puitepäättöksessä tarkoitettuihin rikoksiin. Ainakin niiden jäsenvaltioiden, joissa euro on otettu käyttöön, on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ainakin euroa koskevasta rahanväärennyksestä on mahdollista ryhtyä syyt toimiin rikollisen kansalaisuudesta ja rikoksentekepaikasta riippumatta. Lisäksi puitepäättöksessä säädetään lainkäyttövaltaa koskevasta ristiriidasta (7 artikla).
6. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen sellaisista puitepäättökseen 3–5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt henkilö, jolla on johtava asema oikeushenkilössä, sekä osallisuudesta näihin rikoksiin avunantajana tai yllyttäjänä tai 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen rikosten yrityksestä (8 artikla). Jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että 8 artiklan mukaisesti vastuussa olevaksi todetulle oikeushenkilölle voidaan langettaa tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia (9 artikla).

Vuoden 1929 yleissopimuksen tarjoaman vähimmäisnormin³⁶ perusteella puitepäättöksessä käsitellään rikosoikeuden yleiseen osaan liittyviä kysymyksiä: yksilön rikosoikeudellista vastuuta ja rikoksen yritystä. Jäsenvaltioiden on esimerkiksi toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että rahan petolliseen valmistamiseen tai muuntamiseen osallistuminen tai niihin yllyttäminen tai niiden yrittäminen ovat rangaistavia tekoja (3 artiklan 2 kohta).

---

³⁵ Pariisi, 13.12.1957, Eurooppalaisten yleissopimusten sarja N:o 024.

³⁶ Vuoden 1929 yleissopimuksen 3 artiklan 4 kohta.

Komissio on korostanut, kuinka tärkeää on panna täytäntöön kaikki euroa suojaavat järjestelmät, mukaan lukien vahvistettu rikosoikeudellinen suoja, 1. tammikuuta 2001 mennessä³⁷. Neuvosto on myös korostanut euron tehokkaan rikosoikeudellisen suojan tärkeyttä ennen 1. tammikuuta 2002. Tämän vuoksi puitepäätöksessä veloitetaan jäsenvaltiot takaamaan rikosoikeudellinen suoja jo ennen euron liikkeeseen laskua 1. tammikuuta 2002. Tämän suojan olisi katettava kohdissa 1, 2 ja 3 a mainittu rikollinen toiminta (5 artiklan a alakohta).

2.2. Puitepäätöksen keskeiset säännökset

Komissio on aikaisemmin korostanut sellaisten yleisesti hyväksytyjen määritelmien tärkeyttä, jotka helpottavat tietojen käsittelyä, oikeudellisen yhteistyön aloittamista ja rangaistusten soveltamista³⁸, ja euron yhdenmukaista suojaa koko unionin alueella. Puitepäätös on tärkein asiakirja, jolla väärentämiseen liittyvien rikosten määritelmät saadaan yhdenmukaisemmiksi, koska sen tarkoituksena on jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen³⁹.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ratifioineet vuoden 1929 yleissopimuksen, voidaan olettaa, että lainsäädäntö on jo jossain määrin yhdenmukainen⁴⁰. Näyttää kuitenkin siltä, että kaikki jäsenvaltiot eivät ole ratifioineet kyseistä yleissopimusta, kuten ilmenee taulukosta 2. Jotta eurolle voitaisiin taata yleissopimuksen tarjoamaa suojaa parempi suoja, jäsenvaltioiden on varmistettava, että eräät toimet ovat rangaistavia tekoja, kuten väärennetyn rahan kuljettaminen tai väärentämiseen mukautettujen tietokoneohjelmien petollinen hallussapito.

Neuvosto ja komissio katsovat, että varoittavien seuraamusten yhdenmukainen estävä vaikutus on myös tärkeällä sijalla. Käytännöllisistä syistä huomiota olisi kiinnitettävä myös lainkäyttövaltaan ainakin niissä jäsenvaltioissa, jotka ovat ottaneet euron käyttöön, jotta euron väärentämisestä voidaan ryhtyä syytetoimiin rikollisen kansalaisuudesta tai rikoksentekopaikasta riippumatta.

Näin ollen kertomuksessa kiinnitetään erityistä huomiota sen tavan yleiseen kuvaukseen ja arviointiin, jolla jäsenvaltiot noudattavat 3, 6 ja 7 artiklaa.

2.2.1. Puitepäätöksen täytäntöönpanotilanne ja vuoden 1929 yleissopimuksen ratifiointi: taulukot 1 ja 2

Taulukko 1

Neljätoista jäsenvaltiota⁴¹ on toimittanut komissiolle säännökset, joilla puitepäätöksessä niille asetetut veloitteet on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä. Komission jäsenvaltioilta saamat tiedot vaihtelivat huomattavasti

³⁷ Ks. muun muassa 23. heinäkuuta 1998 annettu komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille sekä Euroopan keskuspankille – Euron suojele – väärentämisen torjunta, (KOM (98) 474 lopullinen).

³⁸ Ks. 23. heinäkuuta 1998 annettu komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille sekä Euroopan keskuspankille – Euron suojele – väärentämisen torjunta (KOM (98) 474 lopullinen).

³⁹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan b alakohta.

⁴⁰ Vuoden 1929 yleissopimuksen 23 artiklan mukaan sopimuksen ratifiointi tai siihen liittyminen sisältää sen, että puheenaolevan korkean sopimuspuolen lainsäädäntö ja hallinnollinen järjestely ovat sopusoinnussa tämän sopimuksen sääntöjen kanssa.

⁴¹ Ks. taulukko 1.

erityisesti tietojen täydellisuuden suhteen. Kertomus perustuu kuitenkin komissiolle toimitettuihin tietoihin, joita on tarvittaessa täydennetty, jos se on ollut mahdollista.

Komissio ei ole saanut tietoja varsinkaan 8 artiklassa (oikeushenkilön osallistuminen 3–5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin avunantajana tai yllyttäjänä tai 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen rikosten yritys) ja 9 artiklassa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanosta. Kaikki jäsenvaltiot eivät ole myöskään toimittaneet komissiolle kaikkia 3 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan täytäntöönpanosäännöksiä.

On huomattava, että useimmat jäsenvaltiot (Itävalta, Belgia, Tanska, Saksa, Ranska, Suomi, Kreikka, Irlanti, Italia, Luxemburg, Alankomaat, Portugali ja Ruotsi) ovat puitepäättöksen noudattamiseksi säätäneet uutta lainsäädäntöä, joka täydentää tai muuttaa nykyistä rikoslainsäädäntöä. Irlannin ja Luxemburgin⁴² osalta nämä toimenpiteet koskevat lähes kaikkia puitepäättöksen säännöksiä, mutta ne eivät ole vielä tulleet voimaan. Ranska⁴³ on valmistellut lainsäädäntöä päätöksen 3 artiklan 1 kohdan a ja d alakohdan, 5 artiklan b kohdan ja 7 artiklan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, mutta se ei ole vielä tullut voimaan. Saksa on valmistellut lainsäädäntöä 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 8 artiklan 1 kohdan kolmannen luetelmakohdan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, mutta se ei ole vielä tullut voimaan. Mahdollisuuksien mukaan lainsäädäntöluonnokset on otettu huomioon kohdissa 2.2.2–2.2.6. Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät ole valmistelleet nimenomaan puitepäättöksen noudattamiseksi tarkoitettua uutta lainsäädäntöä.

Taulukko 2

Jäsenvaltioiden veloitteesta liittyä vuoden 1929 yleissopimukseen voidaan todeta, että Ruotsi liittyi yleissopimukseen 1. huhtikuuta. Luxemburg on valmistellut lakiehdotuksen, jonka on määrä tulla voimaan ennen vuoden 2001 loppua. Kaikki jäsenvaltiot ovat jo liittyneet tai liittyvät pian vuoden 1929 yleissopimukseen puitepäättöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kuten taulukosta 2 ilmenee.

2.2.2. Yleiset rikokset (3 artikla): taulukko 3⁴⁴

Puitepäättöksen 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa esitetty rahan väärentämisen yleiskäsite on joko saatettu tai saatetaan pian osaksi kaikkien jäsenvaltioiden kansallista rikoslainsäädäntöä, kuten taulukosta 3 ilmenee. Jäsenvaltiot käyttävät laajoja käsitteitä tai määritelmiä kuten rahanväärennys, väärentäminen korkeamman arvon saamiseksi, väärentäminen tai väärennyksen tekeminen, jotka kattavat 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rahan petollisen valmistamisen tai muuntamisen.⁴⁵ Belgia (ainoastaan metallirahat), Kreikka, Irlanti, Italia, Luxemburg ja Portugali⁴⁶ ovat erottaneet lainsäädännössään rahan väärentämisen ja rahan

⁴² Luxemburg valmistelee oikeushenkilöiden vastuuta koskevaa lainsäädäntöä.

⁴³ Ranska valmistelee 4 artiklaa koskevaa lainsäädäntöä.

⁴⁴ Taulukot 3–7 esitetään erillisenä komission yksiköiden valmisteluasiakirjana.

⁴⁵ Tanskan, Ranskan, Itävallan, Alankomaiden, Ruotsin, Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä muuntaminen sisältyy rahan väärentämisen käsitteeseen. Saksan rikoslainsäädäntö kattaa muuntamisen ('verfälscht'), jos se johtaa korkeampaan arvoon (I StGB 146 §:n 1 momentti).

⁴⁶ Portugalin lainsäädännön mukaan muuntamisesta rangaistaan ainoastaan, jos se johtaa korkeampaan (nimellis)arvoon (262 §:n 2 momentti). Lisäksi Portugalin lainsäädännössä rangaistaan metallirahojen "arvonalennuksesta" (263 §).

muuntamisen. Espanjan rikoslainsäädännössä ei ole rangaistusta rahan petollisesta muuntamisesta. Eräät jäsenvaltiot ovat säätäneet rangaistavaksi myös väärennetyn rahan liikkeeseen laskemisen, joskus laajemmassa merkityksessä kuin 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa on tarkoitettu. Suomen rikoslainsäädännössä väärennetyn rahan petollisen liikkeeseen laskun käsite on ilmeisesti hieman rajoitetumpi⁴⁷.

Kuudessa jäsenvaltiossa (Itävalta, Suomi, Kreikka, Alankomaat ja Portugali sekä (lainsäädännön tultua voimaan) Luxemburg) on säädetty rangaistus puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määritellystä tuonnista, viennistä ja kuljettamisesta. Irlannissa on säädetty rangaistus toimittamisesta, tuonnista toiseen jäsenvaltioon ja viennistä toisesta jäsenvaltiosta. Muissa jäsenvaltioissa kyseinen artikla on pantu täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä yleisemmin käsittein tai niissä on jo voimassa rikoslaki, jossa määritellään rangaistavat toimet yleisemmin käsittein (esimerkiksi Belgia, Ranska, Italia, Saksa, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta⁴⁸). Itävallassa ja Saksassa kuljettaminen on määritelty puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuna toiminnana *avunannoksi*, millä on seurauksia langetettavien rangaistusten tasoon.

Itävallassa, Suomessa, Kreikassa, Saksassa, Italiassa, Luxemburgissa, Alankomaissa, Portugalissa, Espanjassa ja Ruotsissa on rahan väärentämiseen tarkoitettujen välineiden petollinen hallussapito määritelty rikolliseksi toiminnaksi. Useimmissa jäsenvaltioissa⁴⁹ erotetaan 'hankkiminen' 'hallussapidosta'. Ranskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa on otettu käyttöön laajempi käsite, joka kattaa hankinnan ja hallussapidon. Belgia ei ole määritellyt hallussapitoa 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuksi rikolliseksi toiminnaksi.

Tanskan rikoslaissa ei viitata 3 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuun toimintaan, mutta kyseinen toiminta on määritelty väärentämisen tai väärän rahan liikkeeseen laskun *yrietykseksi* tai *avunannoksi*. Tällä määrittelyllä saattaa olla vaikutusta langetettavien rangaistusten tasoon.

Eräät jäsenvaltiot (Ranska, Saksa ja Luxemburg) ovat ehdottaneet kansallisessa lainsäädäntömenettelyssä, että rikoslaissa viitattaisiin tietokoneohjelmiin rahan väärentämisen välineenä ja rahanväärennyksen estämiseksi tarkoitettuihin rahan komponentteihin (kuten hologrammeihin) 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan noudattamiseksi. Itävalta⁵⁰, Italia⁵¹, Alankomaat⁵² ja Espanja⁵³ ovat säätäneet jommastakummasta rikoksesta. Kreikan rikoslainsäädäntö kattaa 3

---

⁴⁷ Suomen rikoslaissa (ainoastaan) väärennetyn rahan luovuttaminen toiselle henkilölle on rangaistava teko (37 luku, 1 §:n 1 momentti)

⁴⁸ Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä on erityissäännökset väärennetyn rahan tuonnista, maihin viennistä ja purkamisesta sekä maasta viennistä.

⁴⁹ Espanjan rikoslaki (400 §) kattaa näiden välineiden tekemisen ja hallussapidon.

⁵⁰ Itävalta on muuttanut rikoslainsäädäntöään ottaakseen huomioon hologrammien kaltaiset väärentämisen estävät rahan komponentit; tietokoneohjelmat kuulunevat sellaisiin käsitteisiin kuten 'Mittel' tai 'Werkzeug'.

⁵¹ Italian lainsäädäntö kattaa yleisin käsittein tietokoneohjelmat, ja lainsäädäntöä on muutettu hologrammien kaltaisten väärentämisen estävien komponenttien kattamiseksi.

⁵² Alankomaat on muuttanut rikoslakia kattaakseen tietokoneohjelmat; nykyisen rikoslainsäädännön katsottiin kattavan hologrammit (214 §).

⁵³ Espanjan lainsäädännössä mainitaan erityisesti tietokoneohjelmat ja se kattaa epäsuorasti väärentämisen estävät välineet.

artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetut rikokset. Muut jäsenvaltiot, kuten Belgia, ovat ottaneet käyttöön yleisempiä käsitteitä tai käyttäneet hyvin laajaa tai yleistä sanamuotoa lainsäädännössään, kuten Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti, noudattaakseen tätä artiklaa. Portugali, Suomi ja Ruotsi ovat säätäneet 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määritellyn toiminnan rangaistavaksi väärentämisen (väärentämisrikoksen) *valmisteluna*. Tällä saattaa olla vaikutusta langetettavien rangaistusten tasoon.

Kaikilla jäsenvaltioilla on, sikäli kuin ne ovat säätäneet 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun toiminnan rangaistavaksi, yleisiä sääntöjä rikoslainsäädännössä tai common law -oikeudessa 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta osallisuudesta, yllytyksestä tai yrityksestä. Monet jäsenvaltiot ovat viitanneet väärentämistä koskeissa rikosoikeudellisissa säännöksissä (tai säädösluonnoksissa) rikoslaissa oleviin vastaaviin yleisiin säännöksiin. Eräissä jäsenvaltioissa on yleisiä säännöksiä, joita sovelletaan (ilman eri toimenpiteitä) väärennysrikoksiin (näin esimerkiksi Espanjassa ja Irlannissa, jossa on common law -järjestelmä).

Toistettakoon, että puitepäätöksen tarkoituksena on lähentää jäsenvaltioiden lakeja ja asetuksia. Päätöksen vaikutuksen olisi ulotuttava vuoden 1929 yleissopimuksen määräyksiä pidemmälle (ks. luku 2, kohta 2.1). Päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa määritellään selvästi ja tarkasti toiminta, jonka olisi oltava rangaistavaa kansallisessa lainsäädännössä.

Eräät jäsenvaltiot katsovat, että yleisesti muotoiltujen säännösten tai yleisten määritelmien, termien tai käsitteiden käytön perusteella niiden lainsäädäntö noudattaa puitepäätöstä. Yksi edellä mainittu arviointikriteeri osoittaa, että yleinen oikeudellinen konteksti (kuten jo olemassa olevat soveltuvat toimenpiteet) saattaa olla riittävä, jos puitepäätöksen täydellinen soveltaminen varmistetaan riittävän selvällä ja tarkalla tavalla. Selvyyden ja tarkkuuden vuoksi jäsenvaltiot, jotka ovat sisällyttäneet rikoslakiinsa 3 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdan mukaisen toiminnan rangaistavuuden, ovat epäilyksettä noudattaneet puitepäätöstä. Nämä jäsenvaltiot ovat myös paremmassa asemassa oikeusvarmuutta koskevan vaatimuksen täyttämässä (luku 1, kohta 1.2.2, kriteeri 2).

2.2.3. *Täydentävät rikokset (4 artikla) ja liikkeeseen laskettavaksi tarkoitettu raha, jota ei ole vielä laskettu liikkeeseen (5 artikla): taulukko 4*

Kaksitoista jäsenvaltiota ovat ilmoittaneet rikoslakinsa varmistavan, että 4 artiklassa tarkoitettu rahan laiton valmistaminen laillisia välineitä tai materiaaleja käyttäen on rangaistavaa. Jäsenvaltiot ovat noudattaneet tätä artiklaa joko muuttamalla rikoslakia (kuten Itävalta ja Irlanti) tai määrittelemällä laajasti rahan väärentämisen, mukaan lukien laillisten välineiden käyttö rahan valmistamiseksi. Ranskan⁵⁴, Italian, Portugalin ja Espanjan rikoslainsäädännössä ei ole säännöksiä 4 artiklassa tarkoitetun toiminnan rangaistavuudesta.

Vain muutamat jäsenvaltiot (Tanska, Saksa, Alankomaat, Espanja⁵⁵, Suomi ja jossain määrin Yhdistynyt kuningaskunta⁵⁶) ovat pystyneet noudattamaan 11 artiklan 1

---

⁵⁴ Ranska valmistelee uutta lainsäädäntöä noudattaakseen 4 artiklaa.

⁵⁵ Espanjan lainsäädäntö oli voimassa jo ennen puitepäätöksen tekemistä.

⁵⁶ Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännössä erotetaan setelit ja metallirahat. Ennen 1.1.2002 seteleitä koskevat väärennyssäännökset (forgery); metallirahoja rahanväärennyssäännökset (counterfeiting).

kohdassa mainittua määräaika ja toteuttaneet 5 artiklan a alakohdan mukaiset toimenpiteet 31. joulukuuta 2000 mennessä. Useimmat jäsenvaltiot ovat kuitenkin laatineet tai toteuttaneet toimenpiteitä, joiden perusteella ne voivat taata rikosoikeudellisen suojan 3 ja 4 artiklassa mainittua rikollista toimintaa vastaan ennen euron liikkeeseen laskemista.

Seitsemän jäsenvaltiota (Belgia, Suomi, Ranska, Kreikka, Alankomaat, Portugali ja Ruotsi) ovat muuttaneet rikoslakiaan 5 artiklan b alakohdan noudattamiseksi. Näyttää siltä, että 5 artiklan b alakohdan vaatimukset sisältyvät Itävallan, Tanskan, Saksan, Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan nykyiseen lainsäädäntöön. Irlanti ja Luxemburg noudattavat tätä säännöstä kun niiden oma lainsäädäntö on tullut voimaan. Italian lainsäädännössä ei ole erityistä säännöstä, joka noudattaisi 5 artiklan b alakohtaa.

2.2.4. Rangaistukset (6 artikla): taulukko 5

Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat onnistuneet⁵⁷ täyttämään 6 artiklan 2 kohdassa asetetun velvoitteen, jonka mukaan 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä petollisesta valmistamisesta tai muuntamisesta on säädettävä vankeusrangaistus, jonka enimmäispituus on vähintään kahdeksan vuotta. Koska Espanjan lainsäädännössä ei ole säädetty rangaistusta rahan muuntamisesta, siitä ei voida myöskään määrätä rangaistuksia. Ruotsissa kahdeksan vuoden enimmäisrangaistus tuomitaan vain, jos rikos on *vakava*. Suomessa vähintään kahdeksan vuoden (itse asiassa kymmenen vuoden) enimmäisrangaistus voidaan tuomita ainoastaan *törkeästi* rahanväärennyksestä.

Puitepäätöksen 6 artiklassa myönnetään jäsenvaltioille jonkin verran harkintavaltaa. Rangaistusten lähentäminen on vaikea kysymys, kuten ilmenee komission tiedonannosta vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteutumisen seuraamisesta Euroopan unionissa⁵⁸. Tiedonannossa komissio toteaa, että rikoslainsäädännön lähentämisessä Tampereen vaatimusten perusteella suurimmat ongelmat liittyvät seuraamusten ankaruuteen⁵⁹.

Kuten taulukosta 5 ilmenee, rangaistuksia koskevan 6 artiklan täytäntöönpano on melko kirjavaa.

Useimmat jäsenvaltiot ovat säätäneet vapausrangaistuksesta enimmäisrangaistuksena (3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa yleisesti tarkoitettusta rahan väärentämisestä: Ruotsissa enimmäisrangaistus on 8 vuotta vankeutta vakavasta väärentämisestä; Alankomaissa 9 vuotta; Itävallassa, Suomessa (törkeästi rahanväärennyksestä), Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa 10 vuotta; Tanskassa, Italiassa ja Portugalissa 12 vuotta; Saksassa ja Luxemburgissa (setelit) 15 vuotta; Belgiassa (setelit) 20 vuotta; Ranskassa 30 vuotta; Kreikassa vähimmäisrangaistus on 10 vuotta vankeutta; Espanjassa

---

⁵⁷ Huom. Eräiden jäsenvaltioiden (Luxemburg ja Irlanti) lainsäädäntömenettely on vielä kesken. Portugalin lainsäädännössä säädetään (vain) rikoslain 263 §:n tapauksessa lievemmästä rangaistuksesta (metallirahan arvon muuntaminen).

⁵⁸ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Tulostaulu vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteutumisen seuraamiseksi Euroopan Unionissa: puolivuotispäivitys (vuoden 2001 jälkipuolisko), KOM (2001) 628 lopullinen.

⁵⁹ Samoin s. 5.

vankeusrangaistuksen pituus vaihtelee vähintään 8 vuodesta enintään 12 vuoteen.

Kuudessa jäsenvaltiossa rangaistuksena on vankeutta. Yhdeksässä muussa jäsenvaltiossa on mahdollista tuomita myös sakkoihin.

Ranskassa, Italiassa, Luxemburgissa ja Espanjassa on käytössä vankeuden ja sakkojen yhdistelmä; Belgiassa tuomitaan vankeuteen, mutta lisäksi voidaan tuomita menettämään kansalaisoikeudet, tai sakkoja ja/tai vankeusrangaistus lievistä rikoksista; Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa voidaan tuomita vankeuteen tai sakkoon tai molempiin; Portugalin lain mukaan eräistä rikoksista voidaan tuomita vain vankeuteen, eräistä vankeuteen tai sakkoihin ja eräistä vain sakkoihin. Alankomaiden järjestelmässä voidaan tuomita vankeuteen tai sakkoihin tai molempiin. Sakkojen määrä voi vaihdella määräämättömästä (Irlanti) 30 000 euroon (Ranska) 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa mainituissa tapauksissa. Sakot voivat olla myös suhteessa väärennettyyn rahasummaan (esimerkiksi Espanjassa)⁶⁰).

Yleensä jäsenvaltiot erottavat lievän ja törkeän väärentämisrikoksen. Esimerkiksi Kreikassa ja Suomessa on annettu säännökset lievästä rahanväärennyksestä, josta voidaan antaa lievempi rangaistus. Belgiassa, Espanjassa ja Portugalissa väärennetyn rahan liikkeeseen laskeminen on lievä rikos, jos tekijä on saanut väärennetyt rahat hyvässä uskossa. Monissa jäsenvaltioissa tuomitaan myös 3 artiklan 1 kohdan d kohdassa mainitusta toiminnasta lievempiä rangaistuksia kuin 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa mainitusta toiminnasta. Puitepäätöksen 3 artiklan 2 kohdassa mainitusta toiminnasta langetettavat rangaistukset ovat myös alempia kuin 3 artiklan 1 kohdassa mainitusta toiminnasta tuomittavat rangaistukset.

---

⁶⁰ Sakon määrä voi vaihdella väärennetyn rahan arvosta (vähimmäismäärä) väärennetyn rahan kymmenkertaiseen arvoon (enimmäismäärä).

Puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella ja ottaen huomioon vähimmäisvaatimus, jonka mukaan rangaistusten olisi oltava oikeasuhteisia, jäsenvaltioiden olisi säädettävä myös seuraamuksista, mukaan lukien vapausrangaistus, jotka voivat johtaa luovutukseen. Vuodelta 1957 olevan rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti niiden olisi säädettävä vapausrangaistuksesta, jonka enimmäispituuden olisi oltava vähintään yksi vuosi⁶¹.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (lukuun ottamatta Irlantia ja Luxemburgia, joiden lainsäädäntö ei ole vielä tullut voimaan, ja Espanjaa, joka ei ole säätänyt rangaistavaksi rahan muuntamista) ovat 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan tapauksessa säätäneet vapausrangaistuksesta, jonka enimmäispituus on vähintään kahdeksan vuotta ja joka sen vuoksi voi johtaa henkilön luovuttamiseen (ks. taulukko 5). Itävalta, Tanska, Suomi, Alankomaat, Luxemburg⁶², Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat säätäneet luovuttamisesta 3 artiklan 1 kohdan b–d alakohdassa, 3 artiklan 2 kohdassa sekä 4 ja 5 artiklassa mainittuja rikoksia koskevissa tapauksissa. Ranska ja Saksa ovat 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja Irlanti 3–5 artiklassa mainituissa tapauksissa säätäneet säännöksiä, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan. Koska Italian lainsäädännössä ei otettu huomioon 4 artiklaa, artiklassa mainitusta toiminnasta ei myöskään säädetty seuraamuksia. Tämä on ainoa tapaus, jossa Italian lainsäädäntö ei salli luovuttamista. Portugalin lainsäädännössä ei ole säännöksiä luovuttamisesta 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa mainitun rikoksen osalta. Myös Belgian, Espanjan, Kreikan ja Portugalin rikosoikeudessa on säädetty rangaistuksia eräistä lievistä rikoksista, jotka eivät johda luovuttamiseen.

Kysymykseen siitä, ovatko rangaistukset, jotka voidaan langettaa jäsenvaltioissa, riittävän varoittavia, voidaan alustavasti vastata myönteisesti, sillä lähes kaikki jäsenvaltiot ovat säätäneet 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetusta rahanväärennyksestä enimmäisrangaistuksen, jonka pituus on vähintään 8 vuotta vankeutta ja joskus huomattavasti enemmän. Rikollisen toiminnan havaitsemisen todennäköisyys, syytetoimien laatu (pakollinen tai harkinnanvarainen syyttäminen) ja kunkin jäsenvaltion oikeuslaitoksen rangaistuskäytäntö vaikuttavat tietenkin siihen, katsotaanko rangaistukset todella riittävän varoittaviksi ja tehokkaiksi.

On huomattava, että neuvoston odotetaan hyväksyvän vielä tänä vuonna eurooppalaista luovuttamismääräystä koskevan ehdotuksen, jonka tarkoituksena on korvata jäsenvaltioiden väliset luovuttamismenettelyt.

---

⁶¹ "Luovuttamispyyntöön on suostuttava kysymyksen ollessa sellaisista rikoksista, joista saattaa pyynnön esittäneen osapuolen ja sen osapuolen, jolle pyyntö on esitetty, lain mukaan seurata yhden vuoden vapausrangaistus tai vapaudenmenetyksen käsittävä turvaamistoimenpide tai sitä ankarampi rangaistus. Milloin rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu pyynnön esittäneen osapuolen alueella, määrätyn seuraamuksen kestoajan on oltava vähintään neljä kuukautta." (Rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohta). Eräät jäsenvaltiot (Tanska, Suomi, Ruotsi ja Portugali) ovat tehneet varauksia yleissopimukseen, jonka mukaan luovuttamiseen suostutaan vain kun rangaistuksena on vähintään yksi vuosi vankeutta (Ranska: kaksi vuotta). Luovuttamista koskevaa kansallista lainsäädäntöä ei voitu ottaa huomioon juuri yhdessäkään tapauksessa, lukuun ottamatta niitä (muutamaa) jäsenvaltiota, jotka ovat ilmoittaneet komissiolle puitepäätöksen 11 artiklan mukaiset säännökset.

⁶² Samoin.

2.2.5. Lainkäyttövalta (7 artikla): taulukko 6

Kaikki jäsenvaltiot näyttävät noudattavan 7 artiklan 1 kohdan velvoitteita. Ainakin yhdeksässä jäsenvaltiossa, joissa euro on otettu käyttöön, on 7 artiklan 2 kohdan mukaiset säännökset, mutta kolmessa jäsenvaltiossa (Irlannissa, Ranskassa ja Luxemburgissa) kyseiset säännökset on laadittu, mutta ne eivät ole vielä tulleet voimaan.

2.2.6. Oikeushenkilöiden rangaistusvastuu ja niihin kohdistuvat seuraamukset (8 ja 9 artikla): taulukko 7

Puitepäättöksen 8 ja 9 artiklan sanamuoto on (niiden kattamia rikoksia lukuun ottamatta) 19 päivänä kesäkuuta 1997 tehdyn Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen toisen pöytäkirjan⁶³ 3 ja 4 artiklan kaltainen. Viitaten toisen pöytäkirjan 18 artiklan 2 kohdan mukaiseen mahdollisuuteen noudattaa kyseisen pöytäkirjan 3 ja 4 artiklaa vasta viiden vuoden kuluttua, Itävalta on vahvistanut lausumansa⁶⁴, että se aikoo täyttää puitepäättöksen 8 ja 9 artiklan mukaiset velvollisuutensa saman ajan kuluessa. Näin ollen Itävalta ei ole saattanut näitä artikloja osaksi kansallista lainsäädäntöään. Luxemburg laatii parhaillaan lainsäädäntöluonnosta oikeushenkilöiden rangaistusvastuusta. Irlannin lainsäädäntö noudattaa 8 ja 9 artiklaa, mutta se ei ole vielä tullut voimaan. Saksa laatii lainsäädäntöä 8 artiklan 1 kohdan noudattamiseksi. Yhdistynyt kuningaskunta ei ole ilmeisesti säätänyt 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua oikeushenkilöiden vastuusta eikä niihin 9 artiklan mukaisesti kohdistuvista seuraamuksista. Portugali ja Espanja eivät ole vielä panneet täytäntöön 8 ja 9 artiklaa.

Yhdeksän muun jäsenvaltion (Belgia, Tanska, Saksa⁶⁵, Kreikka, Ranska, Italia, Alankomaat, Ruotsi, Suomi) lainsäädäntö varmistaa, että oikeushenkilöiden voidaan katsoa olevan vastuussa 3–5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt oikeushenkilössä johtavassa asemassa oleva henkilö. Nämä jäsenvaltiot ovat myös tehneet mahdolliseksi sen, että oikeushenkilö voidaan katsoa vastuulliseksi myös silloin, kun oikeushenkilön johdon harjoittama ohjaus ja valvonta on ollut puutteellista, minkä vuoksi 3–5 artiklassa mainittu rikos on ollut mahdollinen.

Kahdeksan jäsenvaltiota, joiden asiaa koskevat säännökset ovat voimassa, ovat säätäneet mahdollisuudesta langettaa hallinnollisia tai rikosoikeudellisia sakkoja ja (joskus) muita toimenpiteitä, jotka vaihtelevat yhtiön purkamisesta hallinnollisiin ja kauppaoikeudellisiin seuraamuksiin. Taulukosta 7 ilmenevät hallinnolliset, siviili- ja rikosoikeudelliset seuraamukset ja toimenpiteet.

Belgian järjestelmä sisältää rikosoikeudelliset sakot ja erityisiä menettämisseuraamuksia, mukaan lukien oikeushenkilön purkaminen oikeusviranomaisen määräyksestä. Tanska näyttää säätäneen ainoastaan rikosoikeudellisista sakoista. Myös Ranska on säätänyt rikosoikeudellisesta sakosta, useista (rikosoikeudellisista) toimenpiteistä, kuten mahdollisesta

---

⁶³ EYVL C 221, 19.7.1997, s. 11.

⁶⁴ Ks. EYVL L 140, 14.6.2000, s. 3.

⁶⁵ Saksa valmistelelee muutosta, jolla saatettaisiin osaksi kansallista lainsäädäntöä 8 artiklan 1 kohdan kolmas luetelmakohta. Saksa täydentää oikeushenkilöiden vastuuta koskevaa 30 §:ää (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten).

oikeudellisesta valvonnasta vähintään viiden vuoden ajan ja erityisestä rikosoikeudellisesta takavarikosta. Saksan järjestelmä koostuu hallinnollisista seuraamuksista, joihin voidaan yhdistää esimerkiksi kauppaoikeudellisia seuraamuksia, kuten vakavissa tapauksissa yhtiön purkaminen. Italian rikoslainsäädännössä on säädetty sakoista ja erityistoimenpiteistä, kuten sulkemisesta julkisten etujen ulkopuolelle. Alankomaissa voidaan tuomita rikosoikeudelliseen sakkoon, jonka enimmäismäärä on 1 miljoona guldenia (454 545,45 euroa), tai erityistoimenpiteisiin, mukaan lukien laittomasti hankittujen etuuksien menettäminen. Ruotsissa on mahdollista langettaa korkeintaan 3 miljoonan Ruotsin kruunun suuruinen sakko (319 829,42 euroa). Suomessa voidaan tuomita yhteisösakko ja erilaisia hallinnollisia toimenpiteitä.

Edellä mainitut jäsenvaltiot näyttävät noudattavan 9 artiklan 1 kohtaa, joka jättää jäsenvaltioiden harkintavaltaan päättää erityistoimenpiteistä sakkojen lisäksi. Taulukosta 7 ilmenee, että nämä jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastuulliseksi katsottua oikeushenkilöä voidaan rangaista tehokkailla, oikeasuhteisilla ja varoittavilla seuraamuksilla tai toimenpiteillä.

3. PÄATELMÄT

3.1. Yleistä

- Jäsenvaltiot eivät toimittaneet määräajassa komissiolle kaikkia tekstejä säännöksistä, joilla ne saattoivat osaksi kansallista lainsäädäntöään niille puitepäätöksessä asetetut velvoitteet. Näin ollen arviointi ja siihen perustuvat päätelmät perustuvat paikoitellen epätäydellisiin tietoihin.
- Euron suojaamiseksi rikosoikeudellisesti on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon euron liikkeeseen laskeminen 1. tammikuuta 2000 alkaen, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet ajoissa tarvittavat toimenpiteet puitepäätöksen noudattamiseksi.

Kuten direktiivit, puitepäätökset on pantava täytäntöön säädetyssä määräajassa. Puitepäätöksen noudattamisen edellyttämät kansalliset säännökset olisi näin ollen pitänyt säätää ja niiden olisi pitänyt tulla voimaan.

Viisi jäsenvaltiota (Itävalta, Tanska, Alankomaat, Suomi ja Ruotsi) ovat pystyneet 11 artiklan 1 kohdan mukaisessa määräajassa toteuttamaan 29. toukokuuta 2001 mennessä kaikki toimenpiteet puitepäätöksen noudattamiseksi kokonaisuudessaan (lukuun ottamatta 5 artiklan a kohtaa, jonka täytäntöönpanon määräaika oli 31.12.2000). Neljä jäsenvaltiota (Belgia, Kreikka, Italia ja Portugali) ovat määräajan jälkeen saattaneet puitepäätöksen säännöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Neljä jäsenvaltiota (Saksa, Ranska, Irlanti ja Luxemburg) ovat toteuttaneet toimenpiteitä, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan. Saksan ja Ranskan tapauksessa on kyse muutamasta puitepäätöksen säännöksestä. Kaksi jäsenvaltiota (Espanja ja Yhdistynyt kuningaskunta) eivät ilmeisesti ole vielä ryhtyneet kaikkiin toimenpiteisiin noudattaakseen täysimääräisesti puitepäätöstä.

- Puitepäätöksen 3–7 artiklan saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltiot mukauttavat kansallista rikoslainsäädäntöään tai rikoslakia (tai

rikosoikeudellisiin menettelyihin sovellettavaa lakia) sitovasti. Irlanti ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat säätäneet suojasta common law -oikeutensa perusteella.

- Päätöksen 11 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanoa olisi parannettava ensiksikin toimittamalla yhdenmukaisella tavalla ja määräajassa toimielimille säännökset, jotka on annettu puitepäätöksen mukaisen velvoitteiden saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3.2. Yksityiskohtainen tarkastelu

2 artikla

Kaikki jäsenvaltiot ovat nyt liittyneet (Ruotsi) tai liittyvät hyvin pian (Luxemburg) vuoden 1929 yleissopimukseen puitepäätöksen 2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3 artikla

Useimmat jäsenvaltiot ovat antaneet säännökset, jotka noudattavat 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa. Espanjan rikoslainsäädännössä ei ole säännöksiä rahan petollisesta muuntamisesta langettavasta rangaistuksesta. Suomen rikoslainsäädännössä väärennetyn rahan petollisen liikkeeseen laskun käsite on ilmeisesti hieman rajoitetumpi. Irlanti ja Luxemburg ovat valmistelleet lainsäädäntöä näiden säännösten noudattamiseksi.

Jäsenvaltiot, jotka ovat säätäneet rikoslaissaan, että 3 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettu toiminta on rangaistavaa, ovat kiistattomasti noudattaneet puitepäätöstä selvyyttä ja täsmällisyyttä koskevan vaatimuksen osalta.

Luxemburgissa säännöstä koskeva lainsäädäntö on valmisteltu. Ranska, Saksa ja Luxemburg valmistelevat rikoslainsäädäntöönsä erityisviittauksia tietokoneohjelmiin rahan väärentämiseen tarkoitettuna välineenä ja rahanväärennyksen estämiseksi tarkoitettuihin rahan komponentteihin (kuten hologrammeihin) 3 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti.

Itävalta ja Saksa ovat määritelleet kuljettamisen puitepäätöksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan *avunannoksi*. Tanska on säätänyt 3 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetun toiminnan rangaistavaksi rahanväärennyksen tai väärennetyn rahan liikkeeseen laskemisen *yrityksenä* tai *avunantona* siihen. Portugali, Suomi ja Ruotsi ovat säätäneet 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun toiminnan rangaistavaksi rahanväärennyksen (rahanväärennysrikoksen) *valmisteluna*. Näillä määrittelyillä saattaa olla vaikutuksia langetettavan rangaistuksen tasoon.

4 artikla

Useimmat jäsenvaltiot noudattavat suoraan tai (useimmiten) välillisesti 4 artiklaa. Näyttää siltä, että Italia, Portugali ja Espanja eivät ole saattaneet osaksi kansallista lainsäädäntöään 4 artiklan mukaisia velvoitteita. Ranska valmistelee erityistoimenpidettä tämän artiklan noudattamiseksi.

5 artikla

Vain kuusi jäsenvaltiota (Tanska, Saksa, Alankomaat, Espanja, Suomi ja jossain määrin Yhdistynyt kuningaskunta) pystyivät noudattamaan 11 artiklan 1 kohdassa mainittua määräaikaa ja toteuttivat 5 artiklan a alakohdan mukaiset toimenpiteet 31. joulukuuta 2000 mennessä.

Useimmat jäsenvaltiot näyttävät säätäneen 5 artiklan b alakohdan mukaisista säännöksistä. Irlanti ja Luxemburg ovat valmistelleet artiklan mukaista lainsäädäntöä. Italian lainsäädännössä ei ole 5 artiklan b alakohdan mukaista säännöstä.

6 artikla

Rangaistuksia koskevan artiklan täytäntöönpano on melko kirjavaa.

Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat täyttäneet (tai täyttävät, kun tätä kohtaa koskeva lainsäädäntö tulee voimaan) 6 artiklan 2 kohdassa asetetun velvoitteen säätää 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetystä rahan petollisesta valmistamisesta tai muuntamisesta vankeusrangaistus, jonka enimmäispituus on vähintään kahdeksan vuotta. Koska Espanjan lainsäädännössä ei säädetä rangaistusta rahan muuntamisesta, seuraamuksia ei voi langettaa eikä luovuttaminen ole mahdollinen. Suomi ja Ruotsi ovat säätäneet rangaistuksen ainoastaan törkeästä rikoksesta, jolloin vankeusrangaistuksen enimmäispituus on Suomessa kymmenen vuotta ja Ruotsissa kahdeksan.

Kysymykseen siitä, ovatko rangaistukset, jotka voidaan langettaa jäsenvaltioissa, riittävän varoittavia, voidaan ilmeisesti vastata myönteisesti, sillä kaikki jäsenvaltiot ovat säätäneet 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua rahanväärennyksestä enimmäisrangaistuksen, jonka pituus on vähintään 8 vuotta vankeutta ja joskus huomattavasti enemmän. Rikollisen toiminnan havaitsemisen todennäköisyys, syytetoimien laatu (pakollinen tai harkinnanvarainen syyttäminen) ja kunkin jäsenvaltion oikeuslaitoksen rangaistuskäytäntö vaikuttavat tietenkin siihen, katsotaanko rangaistukset riittävän varoittaviksi ja tehokkaiksi.

Suurimmalla osalla jäsenvaltioista on jo tai lainsäädäntömenettelyn päätyttyä säännökset, jotka mahdollistavat henkilön luovuttamisen 3 artiklan 1 kohdan b–d alakohdassa, 3 artiklan 2 kohdassa sekä 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

Kun jäsenvaltio on määritellyt jonkin toiminnan lieväksi rikokseksi, josta seuraa lievempi rangaistus, luovuttaminen ei ole aina mahdollista. Tätä voidaan kuitenkin perustella sillä, että seuraamusten on oltava oikeasuhteisia.

7 artikla

Näyttää siltä, että kaikki jäsenvaltiot noudattavat 7 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteita. Luxemburg noudattanee 1 kohdan vaatimuksia uuden lainsäädännön tultua voimaan. Yhdeksän jäsenvaltiota, joissa euro on otettu käyttöön, noudattaa 7 artiklan 2 kohtaa. Ranska, Irlanti ja Luxemburg ovat valmistelleet lainsäädäntöä 7 artiklan 2 kohdan noudattamiseksi.

8 ja 9 artikla

Yhdeksän jäsenvaltiota noudattaa oikeushenkilöiden rangaistusvastuuta koskevia säännöksiä.

Irlantia lukuun ottamatta, joissa lainsäädäntö ei ole vielä tullut voimaan, samoin kuin Luxemburgia, joka valmistele uutta lainsäädäntöä, ainoastaan Espanja, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta eivät ole toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä noudattaakseen puitepäätöksen 8 ja 9 artiklaa. Itävalta on vahvistanut lausumansa, että se täyttää 8 ja 9 artiklan mukaiset velvollisuutensa viimeistään 19. kesäkuuta 2002.

Puitepäätöksen 8 artiklassa mainitusta 3–5 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin osallistumisesta avunantajana tai yllyttäjänä tai 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa mainittujen rikosten yrityksestä ja 9 artiklassa tarkoitetuista seuraamuksista ei voida vielä tehdä päätelmiä, koska komissio ei ole saanut asiaankuuluvia tietoja.

10 artikla

Tätä artiklaa ei ole vielä pantu täytäntöön (Gibraltar on valmistellut pitkälle määräysluonnosta puitepäätöksen täytäntöönpanemiseksi).

Liite

Taulukko 1: Jäsenvaltioiden toimittamat säännökset

- Itävalta 30.4.2001
- Tanska 3.4.2001 ja 25.7.2001
- Alankomaat 14.6.2001
- Irlanti 15.6.2001
- Luxemburg 4.7.2001
- Ranska 13.7.2001
- Saksa 13.8.2001
- Ruotsi 14.9.2001
- Kreikka 22.8.2001
- Belgia 28.9.2001
- Suomi 1.10.2001
- Espanja 11.10.2001
- Yhdistynyt kuningaskunta 18.10.2001
- Italia 23.10.2001

Taulukko 2: Liittyminen väärän rahan valmistamisen vastustamiseksi 20 päivänä huhtikuuta 1929 tehtyyn yleissopimukseen ja sen pöytäkirjaan⁶⁶

Jäsenvaltio	Ratifiointimenettely päätetty (ilman varaumia)	Liittymisen valmisteluvaihe / muut huomautukset
Itävalta	+	
Belgia	+	
Tanska	+	
Suomi	+	
Ranska	+	
Saksa	+	
Kreikka	+	

⁶⁶ Kansainliiton sopimussarja N:o 2623, s. 372, 1931.

Irlanti	+	
Italia	+	
Luxemburg		lakiesitys N:o 4785 (hyväksymisvaiheessa)
Alankomaat	+	
Portugali	+	
Espanja	+	
Ruotsi	+	Ruotsi ratifioi yleissopimuksen kun lakimuutokset tulevat voimaan (muutokset Ruotsin lainsäädäntöön tulivat voimaan 1.4.2001)
Yhdistynyt kuningaskunta	+	liittyminen koskee myös useimpia merentakaisia alueita, ml. Gibraltar (10 artikla FD)